

ՀԱՅՈՒԹ

«ՀԱՄՀԵՆ» ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ-ԲԱՐԵԳՈՐԾՎԿԱՆ ՀԱՍՏՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԱՄՍԱՁԵՐՁ

ԱՆՎՃԱՐ

2006թ. օգոստոսի 17-20-ը Ծաղկաձորում տեղի ունեցավ ՀՅ կրթության և գիտության նախարարության կազմակերպած Համահայկական կրթական 2-րդ խորհրդաժողովը, որին մասնակցում էին Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի և աշխարհի 21 երկրների 122 ուսուցիչներ և կրթության ոլորտի պատասխանատուներ: Խորհրդաժողովի ընթացքում հնարավորություն ունեցանք հանդիպելու Արխագիշայից, Աջարիայից, Թրիլիսիից և Սոչիից եւած հայկական դպրոցների ուսուցիչների հետ, որոնց հետ գրույցները կտպագրվեն թերթի այս և հաջորդ համարներում:

Սեր խնդրանքով Արխագիսյահ Գուլաղութայի շրջանի Կավակլուղ (Ազարակ) գյուղի հայկական միջնակարգ դպրոցի տնօրին Շամիրամ Քեսյանը պատճում է իրենց գյուղի, դպրոցի և իր մասին:

– Ես ծնունդով Ագարակ գյուղից եմ, ստվորել եմ Լճաայի դպրոցում, մեզ մոտիկ էր, 7-րդ դասարանից տեղափոխվել եմ Գագրայի Խ. Աքրովյանի անվան N 3 դպրոց: 1977-ին ընդունվել եմ Երևանի պետհամալսարանի հայկական բանասիրական ֆակուլտետ, 1982-ին ավարտել եմ և վերադարձել մեր գյուղ, աշխատել եմ մեր դպրոցում, այսուհետև, երեք տարի՝ Գագրայի N 3 դպրոցում: Երկու տարի եղել եմ Գագրայի ժողովրդամինի հայոց լեզվի մեթոդիստ, հետո վերադարձել եմ գյուղ և 1995-ից Առարանի պարունակագործ լինուեմ եմ:

1995-ից պահպակ դպրոցի տաօքան են:
— Խնձրում եմ պատմեք ծեր գյուղի մասին, ե՞րբ է հիմնվել, քանի՞ տնտեսություն ունի:

– Այս օրուն ունի 200 լրիմետրություն:

հանգամանքը, որ շատ մոտիկ գտնվող Լծառ զյուղուն ևս հայկական դպրոց կա: Ովքեր ապրում են մեր գյուղի ներքելի կողմուն, նրանց համար ավելի հարճար է այդ գյուղի դպրոցը զնալ: Լծառի հայկական դպրոցուն արդեն երկու տարի է առարկաների մեջ մասը անցնում են ռուսերեն և միայն հայոց լեզուն, հայ գրականությունն ու հայոց պատմությունն են դասավանդվում հայերեն:

որը զոհվեց 1993թ. մարտին: Նա սովորել է Երևանի պետհամալսարանում, հիմնալի հայերեն գիտեր, իմ ուսանողական ընկերն էր:

– Ես էլ էի Վիտալի Բուտրյախին լավ ճանաչում, հրաշալի տղա էր, հաճախ էինք գրուցում, նա ինձ էր հարցեր տալիս Դայաստանի պատմության, նաև համշենահայերի մասին, ես նրան էի հարցնում Արխագիայի պատմության մասին, նաև արխագերեն բառերի գրությունն էի ծշում, քանի որ Մինաս Բժիշկյանի 1819թ. հրատարակած «Պատմութիւն Պոնտոսի...» գրքում արխազերեն բառեր կայիին: Այդ մասին տեղեկանալով Վիտալին շատ էր ովկորվել և ցանկանում էր գրի արխազերին վերաբերող հատվածները թարգմանել, չինաց ինչ եղավ: Ավանո՞ս, հազար ափսոս, որ նման ազնվագույն տղաներ զոհվեցին այդ պատերազմում:

– Հազար ափսոս, իիմա դպրոցում ամեն անգամ այդ դասագիրքը տեսնելիս մոռան եմ իհրում:

— Փաստորեն, բացի ռուսաց լեզվից և գրականությունից, ևս մեկ առարկա, այն է՝ Արխագիսի պատմությունը, անցնում եք ռուսերեն, իսկ ուղիշ առարկաներ անցնում են լատինական լեզվում:

ԱԲԻԱՅԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐՆ ՈՒՆԵՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԻՔ

հիմնվել է 1907թ., բնակչութերը հիմնականում եկել են Զնիկից և Օրդուից, կան նաև տրապազոնցիներ ու ունիացիներ, բայց քիչ: Ին պատճ մանուկ հասակում՝ 1890-ական թվականներին, եկել է Պրիմորսկոյե գյուղ, իսկ 1907-ին տեղափոխվել է Կավակլուդ, այդպես էին այն ժամանակ կոչում Ազարակը: Վրացիները Ազարակին «ի» էին ավելացրել և տեղանունը վրացացրել: Վրաց-արխազական պատերազմից հետո՝ 1994-ին թե 95-ին արխազները վրացացված տեղանուններին վերադարձնում էին նախկին անվանումները: Մեր գյուղը կրկին կոչվեց Կավակլուդ: Մեր գյուղացիները տարբեր քարտեզներ ու բառարաններ վերցրած հարյուր տեղ գնացին, ասացին, որ Ազարակը հայկական տեղանուն է, բայց պատասխանեցին, որ վերականգնելը ծախսերի հետ է կապված, և այդպես էլ մնաց: Մինչև հիմա էլ ժողովրդի 80 տոկոսը Ազարակ է ասում:

— Կարծում են, որ պետք է շարունակեք պայքարը: Ազարակը հնդեվրոպական բառ է և սկզբնապես մշանակել է արտ, վարելադաշտ, հետագայում՝ դաստիակերտ, կալվածք, առանձին տնտեսություն, Փերմա: Ազարակները պատկանում էին թագավորության, ազնվականներին, կալվածատերերին և վանքերին: Այնպէս որ հայերենից է անցել Վրացերենին և դարձել ազարակի, հայերենից անցել է նաև թուրքերենին և դարձել էրթեր: Ազարակ անունով գյուղեր են եղել Մերաստիայի, Երզումի Վիլայեթներում, այսօր էլ կան Լոռու, Արագածոտնի, Սյունիքի մարզերում: Այս բոլոր փաստերը պետք է ի մի բերել և կրկին հարցը արջարծել արխազական իշխանությունների առջև: Ինչո՞ւ պետք է Արխազայի հայկական գյուղը, որտեղ երբեք որևէ թուրք չի բնակվել, ունենա թուրքական անուն, չէ՞ որ Կավակլուղ կամ Կավակլուկը, ինչպէս երբեմն անվանում են գյուղը, ծագել է թուրքերն թագավառըից, որը նշանակում է բարդիների պուրակ:

— Լիովին համաձայն եմ, որ պետք է վերականգնել հայկական անունը և հուսով

հատկապես Երիտասարդները, տեղափոխվել են քաղաք, հիմնականում Գագրա: Գյուղում հիմա մեծ մասամբ մնացել են ռուսական հերոսներ:

– Այս տարի քանի՞ առաջին դասարան-
ցի լուսնաբար:

ցի կումենարք:

- 4 աշակերտ հաստատ կումենանք,
ավելին՝ չգիտեն:
- Իսկ Արխագիայի կոթութեան նախա-

— Ի՞նչ պիտակոյից վիթքը յան սպառ-
րաբուքունը չի՞ ասում, որ աշակերտները
քիչ են և աետք է դարձող փակել:

— Վրաստանի հայկական դպրոցներում
հայ ժողովրդի պատմություն չեն անցնում,

ուրախալի է, որ Արխագիսյում անցնում են:
— Դայ ժողովրդի պատմություն անցնում ենք 1991թ-ից, ամեն տարի եղել է դպրոցի ծրագրում, անկախ նրանից, թե պետական ծրագրում եղել է թե ոչ (մի պահ հանեցին), ֆակուլտատիվի հաշվին անցել ենք:

– Իսկ Արխագիայի պատմություն անց-
նո՞ւմ եք և ի՞նչ դասագրքով:

— Մենք անհրաժեշտ չենք համարում
ողովոր առարկաները ողուսերեն անցնել,
մանավանդ որ, մեր գյուղի երեխաները
ուսուախոս չեն, այլ բարբառախոս են:
Չայց ժամանակի ընթացքում, երկի մենք
և ստիպված կիմնենք որոշ առարկաներ
ուսուերենով դասավանդել, որովհետև ու-
սուցիչներ չունենք, իսկ Դայաստանից
հետո ուսուցիչներին չեն գրանցում, իսկ
առաջնաց գրանցման աշխատանքի չենք կա-
տող ընդունել: Այնպես որ, Արխագիշյալում
առ ուսուցիչների մէջ սահմանափակում:

այ ուսուցիչների մեծ պահանջարկ կա:

— 1982-ին «Գարուն» ամսագրում դրապարակվեց իմ «Համշենցիները՝ ծանոթ և անծանոթ» հոդվածը, որով ուշադրություն էի հրավիրում Կրասնոդարի երկանամասի և Արխագիայի հայկական դպրոցների ժամանակակից վիճակի վրա: Հոդվածը լայն տարածագույն գտավ: «Գարունում» տպագրվեց նաև ՀԽՍՀ բարձրագույն և միջնակարգ մասնագիտական կրթության նախարար Լյուտվիդ Ղարիբջանյանի պաշտոնական նամակը, որով տեղեկացնում էր, որ Արխագիայի և Ուսասատանի Կրասնոդարի տրիկարամասի հայկական դպրոցների շրջանավարտների համար Յայաստանի մանկավարժական բուհերում արտամոցութակին տեղեր կհատկացվեն: Անցած տարիներին ընթացքում շատ-շատեր եկան, սովորեցին և վերադարձան Արխագիա և Կրասնոդարի երկրամաս, ուրեմն են հիմն նրանք,

– Հենց այդ նախաձեռնությամբ Հա-
աստանում ուսանած ուսուցիչների
շնորհիվ է, որ այսօր Արխագիայում
կեռևս 35 հայկական դպրոց է գո-
տառում: 1985-ին 34 հոգի եկան Արխա-
գիայից, այդ թվում և քույրս (մի մասն
ամուսնացավ, մնաց, թեև նրանք էլ Ար-
խագիա գնալ-գալով Հայաստանի հետ
կապը ամրապնդեցին): Իսկ հինգ Արխա-
գիայից շատ քերն են գալիս ստվորելու,
երկի հինգ-վեց հոգի: ճանապարհածախ-
ը շատ բարձր է, Հայաստանում բնակվե-
ը շատ բանկ է, եկածների մեծ մասն էլ չի
ցանկանում վերադառնալ:

— Ո՞չ, չի ասում: Անցյալ տարի 8-րդ դասարանում ունեինք ընդամենը մեկ աշակերտուիկի, բայց դասարանը կար, գոյություն ուներ և ուսուցիչներն էլ աշխատավարձ էին ստանում: Այդ աշակերտուիկին նստում էր առանձին սենյակում, նրա համար ծմբանը վառարան էինք վառում, որը չմրսի: Ես անցյալ տարի շատ էի վախենում, որ դպրոցը 9-ամյա կիրածնեն, բայց՝ ո՞չ, արխազները մեզ շատ լավ են վերաբերպիս և խնդիրներ չծագեցին:

– Արիազիայի պատմություն էլ ենք անցնում, պատերազմից առաջ մերը անցնում էինք, մերը չէինք անցնում, իհնա պարտադիր անցնում ենք: Դասագիրքը ռուսերեն է, նախատեսված է բուհերի համար, դպրոցների համար որոշ չափով բարդ է: Բարձր դասարաններում, եթե դասարանը ուժեղ է, ապա ռուսերեն ենք անցնում, իսկ եթե ռուսերենից թույլ են, ապա դասագիրքը բարգանանում ենք հայերեն, համառոտագրում ենք և հայերենով անցնում: Իմիշիայլոց, այդ դասագրքի համահեղինակներից մեկը Վիտալի Բուտրան է,

Ե՛ - 61,9%, Ծածեցի - 65,3%, Իւ օօօ՛ օն
Դ աշե՞ն - 88,9%. Նե՞ ա՞ս օօ Ծածո՞ւ Ե՛ եա՞ լ օօ
ուն ա՞ է, ա՞յս-ձաթո՞ւ Տ ա՞ լ մ է ե՞ և Տ ա՞ լ օ օ -
ա՞ յածաք է ե՞ օ լ ա՞ մ + ր Տ ա՞ լ մ յ ա՞ յ ա՞ յ ա՞ յ ա՞ յ
ուր ա ն ա՞ ծո՞ւ է, ա՞ զ է Տ օ լ ա՞ յ ա՞ յ ա Ա ձաչ է
Տ օ 9,1% ա ն. Չ ա հ ա յ է ա յ 27,1% ա ն. Է ա օ ծ; ա
Է օ ծո՞ւ ա յ ա յ է լ օ ծ ա կ ա յ 4,7% ա ն. Ն օ ւ է
ա յ 43,4% ա ն. Ա յ օ լ ա յ է լ լ.

ÆÐEÀ ÐÅÐ-ÑÀÐÊÈÑÞÍ Ö

ԵՌ ԽՈՅԵՆԵԱՅ ԱՅԱՀԻ ԵԿ Ղ ԱԾԵ, ԵՌ ԽՈՅԵԾԾՈՅ ԵՌ ԵՒ ԵՐ ԱՅԵ Ե ԱՌ ԾՈՒ ԵՌ ԵՐ ԱՅԵ
ԵԼ . Ղ . Ղ . Ղ ԵԵԾՈՅ-Ղ ԱՅԵԱՅ, ԱՌ ԵԾԾ Ծ ԵՒԾԾ ԾԵ+ԱԿԵԾԾ Ղ ԱԾԵ (Ղ Ւ ԱԿԱ)

Yòí î êóëü òóðí ûå òðàäèöèè
àì øåí ñêèõ àðì ýí â 80-õ-90-õ ãã. XX âåéà

ōàçú, ðóññéèå, óêðàèé öú, áðåéè.

Í ðe óndot é-eat nððe át óðat neit át æða-
éæðða cäri aðr t aðr yf neit át aððeað ða ýðu-
ða át eðuðer nððat t aðr ðot nð aðr yf, t m aðr
t t ðot, nñt át aðr t æðaðað eð ðot neit yðu-
ða, a a Aáðaðe - e ðot neit.

Nāea, a eī ðòðoo y iñ aðaðæða, áúee ði-
at eúig t aðaað ðòðoo ði ðo, a f eo eī aðeñu
ðeñ eðo, aí eúig eðo, eððau, aððñeða ð-ðaa-
ðaig eý, iñ aðaçeñ u, hðot eit aða, eit aðg aða
aððot at aí iñ aðeñðæðaig eý. Aí eúðeñ hððaa
næð aðeðu aíl a ðaði iñ eðaðeñu aáet eú ðeðo.
A Aðaðæðe è Aðeñðeñi ðaðet iñ Eðaññ-
aðaðneit at eðay yðri aðee iñ hði ði ña, a
iñ iñ iñ aíl aðaððyðaðeñ uá aíl a ñ aðeñt iñ e, a
ñ +aðuðaðaðneit uí e ðeðuðai è ec ðeðaða
eðe ðaðneit, n +aðuðuñ y è aí eða ði iñ aða-
t e, aðeþþ+ay aí eúðit è caë, hðot eit aðþ, fá-
neit eúðit ni aðeñt; aí ecó ðaði aðaðeñu eðði y,
aañ røy eit iñ aða, ði çyñðaðaði uá iñ aða-
t eý; a Aí aíñ neit ðaðet iñ Eðaññ aðaðneit at
eðay aíl a aðee a iñ iñ iñ aíl iñ aðaðað-
neit iñ aðað-eeð +aðuðaðaðneit uí e ðeðu-
ðai è ec ðeðaða. Ána aíl a aðee aðaçeðe-
ðeðit aañ u, iñ iñ aða ðaðeðit iñ eðeðit aañ u,
ni aðaðaðit u aí aíl iñ aíl e iñ aðt aði iñ ði-
ðeñ eðit. A f eo aðue aí ði aðeñay iñ aðaðeñ,
iñ iñ aíl eit aðt a ðaððe+ iñ aíl iñ ði eða ñððaa,
ðaðc iñ aðaçit ay aúði aaý ðaði eða.

Оðаáæððéð 11 0ðe é ñòþí aí ðráð nñéð að-
1 yf 0ða çáæt eäf át 1 aððer að 1 aððaæðt aðð eý
1 1 ñer 1 ñòþíp 0ðe çáf aí að 1 aððaæðt ðí aððer é
1 aððaæðt é aððaæðt ó 1 1 aððeñð. Eððuð aðð 0ð
ñòþaððaæðt 1 1 ñer eäf eý 1 1 nñéð e è ëðð 1 1 +ð-
ðe, a èð 1 1 ñðaðuðy 0ðe e 1 aððeñð ðí 1 1 a.

ðá: á Ááðæcè – 1 ð 31,8% a n. Eá-erí ãt 67,7% a n. I áðaðað, a Eðañfí ñæðñetí eðað – 1 ð 32,0% a n. Áæéæäçí ãt 77,8% f a ðóðði ðá Þ aðen.

Äey at ðat héeð aðt yf, eæð e aðt yf a
 öðaði, t ñðaðaðený ðaðaðeðaði ði ðaðaðeðe-
 1110e ið aðt a e ið ðaðaðeði eþ aðaðað nai üe,
 ð.a. ait eðaðer ñðaði nai áe ait çæðaðeyðe ñðað-
 øðe ait ið i ñðaðeði a. Ðaðeðo nai áe aðeit çæ-
 ðaðeñðeði aðg i Aðaðaçeðe 65,3%. Eðaðri i-
 aðaðneñ i ðedað - 60,4%. T aðt aðaði ait ið ið að-
 eðe t ði ait i ñðaði üe, ait ði ðoð, ait iðaðeð
 ðaðaðeðeðe, aðaðaði e ñðaði iðaðeñý aðaði aðaðe
 ñði ið ðe i ðoð, eðaði çyðu i ðe ðaðaði, iða-
 aðaðneða i ðe ñðaðeði aðe, ait +u i ðe i ñðaðeðe e
 aðaðað aðaði a i ðe i ñðað. T m aðt i i i ait ða-
 eðeðo nai áe aðeit a ñðaðeðo Eðaðri i aðaðneñ ait
 eðaðy - 15,4% (i ð 13,7% a n. Aðaðeðaçt ð ait

Näät Ōni óøooō, näääüüää

ԷՅՈՒՄ, ԽԱՅԵԱՐԻՆ ԵԸ ԼԱՅԵ ԵԸ ԱԱԵԱԾ
ԷԾԾԱԵՒ ԱԻ ԱՐԾՈՒ ՀԵԽՈԱ ԽԱՅ, ԵՒ ԾՈԾԵ
ՄԱԱԺԵԱԷԵ ՎԱ Ա-ԱԱԻ. ԶԱԵ Ե ԾԵԱ ՂԱ-
ԿՈԱՋԵ ՀԱԿԵ ԽՈ. ԷԵԾՈ ԵՒ ՂԱ, Ա ՂԻ ՂԱ-
ՄԻ Մ Ի ԾԱԿՖ ՔԵԱԼ, ՂԱ ԽԱՅԵԱ ԱՈՒ ԱԵԱԷԵ
ԾՈ ԵԸ Մ ԾԱ Ե-+ ԱԿ ԾԵԱ, ԵԵԱ Ա ԱԱԾԿԵ, Ա
ԾՈԱԼ ԱԿԾՈ ՏՈՒ Ա ԾՈԱՐԻ ԱԱԾԿԵ Մ ԾՈԱ-
Մ ԾՈԱԼ Ի-ԾՈԱԷԵ ԱԻ ԱՕՐ ԵԸ ԾԵԱ,
ԱՈՒ Ա-ԱՐ Մ Ա ԱՍՄ ԵՒ Ի Ա-+ Մ ԾԾ ԵԸ Ա
ԾՈԱՐԵ Ի Ի Ա-+. Մ ԾԾ ԵԸ ԾՈԱՐԵ Ե ԾԵԱԾ ԾԵԱ
ԱԼ ԾԱ ԾՈ ՉԱԵԼ ԻԾՈԱ ԱԱԷ ԾԱԿԲԱ, ԵԱԵ
Մ, ԱՄ ԾՈ, ԵՒ ԾԵԱԾՈ, Մ ԾԾ ԱԱԾԿԵ - ԽԱԾԵԱ
(ԵԾԾ ԾԵԼ Ա Մ ԾՈԱԾ ԱԻ Մ ԾՈԱ), ԱԵԲՊԻ ԵԸ
Մ ԾԾ Ի-+ Մ ԾԾ Մ ԽԱԾ ԵԱ. ԷԿԵԲԱԵԱ Մ ԾԾ
Մ ԳԻ ԾԵԾ Ա ԱԿ Մ ԾԾ ԵԱ.

Át éueret nöðar t ánæðað aðri 1 000 hlíð að
á 1 000 hlíð aðri yfir árunum 1971-1990 er aðeins 11%.
En eftir 1990 er, að ótaknum aðeins ótak aðeins 11%
á aðeins 100 hlíð aðri. Það er ótak aðeins 11%.

24,4% à ñ. Ðåðçèÿ).

I ððáaæða eða átt í aðor eða í aýcaí t ñððæt í aæ-
äo ñððæði aúþr e í aðaðnððet e. E ððaðaððe e a
í ði ðørtí a ði eððððr ði ði a ñðl aðer ði ði ði -
ððað eðy ðððððe a ñððððe a ði ði ði e ði ði ði -
haéñt ñðððr t ñððaæðny ði ði aððaðt ði t ði
ððaðt ði a ði ði yðð ði ði ði ði ði ði e ði eðy; ði
ððaæððððr t, +ði t ði ði aðða ði e ði ði ði ði e
ði ði

Най а́рт-а́да+гáа тóрт ѿа́ф е́й а́л ѿа́т-
ни́ею а́ди ўг да́дае́даа́де́цт а́ае́ею нí ѿа́г я-
а́еену́ ծօдаа́е́еа́е нíօи́т а́т е́ yeast а́аи е́е, չ-
ի ծնա́аа́ае а́а́дее 1 ա́аео Ծt ա́ндаа́л լе́еal ե-
ա́т 5-ա́т, а́е́г 1 ա́аа ե́ա́т 7-ա́т ե́е́а́л а. Ա́օ յա-
а́да յ ա́да+гáа ւ է ծօնա է ծ ա́и է չ-+է-օдаа́еүր 1
ծանթе́օտ չ ի-+ա́ծ նí ծօնաа́ւ 1 1 ա́т ա́ր 1 ծ ա-
1 ս ա́дае́т ա, ա́дае́т ա 1 ա́аео ա́т Ծt ա́н- ե է
ի նա́еүн է 1 1 է ա́аеүր, 1 ա́аео ա́ди ўг ա է ծա-
ա́ծալ 1 1 1 ա́аа յ է, է ի նա́аа́а ա́а չ ուր է
ծյա́լ 1 ի ա́аф ըօն 1 է ի «հանօրի 1 հաանօ»
(հաéն թօéօ). Հածալ ա́аф ըօն ա́аа յ 1 հաանօ
1 ած-+աեüր ւ է 1 1 աածու, 1 ան+1 ը յ յուր, ա-
1 հաանօ ա 1 ծահած ա ծ 1 1 ծամ 1 1 ի նեա-
ծօնաа́ծ է է անթե-ծօն ա լի յա-էօն. Ծt ա-
1 ծահանօա́լ 1 ա շանօ յ յ է ի 1 ծ 1 ա 1 ա- ի ն-
1 ծ ւ յ է, 1 ան յ յ է է ծ օլ օլ է.

(T à÷àëî T à ñòð. 3)

Է ծենօ ո օօցա յաթօօն լ ածա տօ հա-
ձա ա օ յեա ի օ ծ ա օ լ եօ լ օ լ ի նեթօն էօ-
լ ա լ եա եա ա մ էօ ա, ծ օ ւ է լ հան ծ օ ն օ լ ի
լ ա օ լ ի լ ա լ յ հ ա ն ա ս ա ն օ ն ե ա ս ա ն ի լ

Nåët Ðåðçèÿ

† yäl næ ö-+äñöð eeæl e näääüäo ai åñða f
† äaañöðe. Ä yöñ ð 111 åñ ð 1 aðü 1 äaañöð
ðu 11 aÿçuaæäa 1 a äñðäü 1 ðööð aäf eða 1 ä
11 eeë äaa (eðäñöð-æðäñöð) 11 eñ ðäf öð
eñ 1 äaa 11 a 11 aÿçuaæäa eð öææä e äñðäü
yñ aäf eða, 11 näääæt 11 ö 1 ðööð. Çäðai nää
äaaä aÿ 1 öñ öänney 11 eeæäa 11 1 äaañöðu
1 öñ yöñ 11 11 eeæäæt nü, +ði aú 1 öñ aúñ aä
çä añ öñ ða aa aññ a 1 ðäö aäf eða 1 noí aë
1 äaañöð 1 aëee e 111 äðai e, eñ öñ öða
haëni eðed añ eëf a åñëa öñi äðü 11 eñ aðü a
näääåä 1 a 11 eðöaaæf. 1 aðü 1 äaañöðu, 11
1 aú+äþ, eeëa añëää añ+äðe añ äö «f à n+äñ
öðä».

Ààçåðå àðì ÿí Ðî ññèè
«Åðéðàì àñ» èñï î ëí ýåðñÿ 10 èåð

The image shows a man from the chest up, facing forward. He has short, dark hair and a neutral to slightly stern facial expression. He is wearing a dark, possibly black, suit jacket over a light-colored button-down shirt. The background is plain and light-colored. To the right of the man's head, there is a large amount of Armenian text in a serif font, which appears to be an interview or an article. The overall composition is a formal portrait with a professional feel.

አኅይች እና የዕድል አገልግሎት ስምምነት ተረጋግጧል፡፡

Ät aaaaet, ðot Ääcaer Ät oääl aeaat "(Ät eit n Ät oääl néeéé)" ðæææä nääöää+ti ti çäöää-
äeë öäaaææöeþ ääcäðou "Ädeðoal añ" e ti æææäë äé ät eüöøeo ðat ð+ähéeë oni åot a.

Â Ñðaaði† i† eä ñ aðöu ñaæea ñat eð a† +âðáe, a i† ði† i† et† +eëa n ñi at e. Eæe n†-† ñauæee a ðaaðaæøeè ãaçáðu aði y† Ð† nñee «Âððeðal añ», ðaðeäa i† ñaæaðøð aðuee† að aððæðl ñ a eð n† aððaaði† i† e ñaaððeðða 11 ñað ñyáðy ãððcuy† e ñaî üe. Âçet† að aððaaðu, i† e ñaæaæee aðenýuðþ a i† aððeäa a eñ ðeðað ña ñ çyéeo ñaaððeððu, a a eñ i† aððað aððoð að ñaæððuð a† +âð.

Í ðe Áði yí nēi i óðaì á

Èèñëî àî äñëà áðäåð ãåéñðâî ààðü àî ñëðåñí àÿ øëî èà

Ñõðääë è ö÷øëö ö÷èòåëëåé Ëóáàí è – i ýòí àäööàòü àðí ýí

À Àðí àðëå ï ðî øåë Öåñðèåëü àðì ýí ñêî é êðëüððû
«Ãðàí àðî âùé öåâðî ê»

Нî þç аðтí ўг Aëðaéñetí ат eðaý a ðøлí eðo Aðtí ат eðe a Díññøè тði аðæ a Aðoř a-
ðøða Оåñðøðaëü тði тa Гаçáàl eða! «Aðař aðtí aðe öðaððt e». тa Оåñðøðaëä 11 æñ 1 aðeë
ðaðaëðaðü ðeññor eðe e ñeñðeüñ ðoðoñ тðeñt ař 1 00 1 añðaðt a Aðtí ат eðe e тað-er aþþueð að-
ðtí aðtí eðe, тði ñeñðaðü aðtí ўg ñeñðr 1 aðuñðo a eñtí тði аðtí eðe Díññøè тði Qð eñ eðaððaðt a.

Оәніңдеаәсү нідае аәй үрткы Аәдәнеңіт ат еңдай тәрілі ең нірттің ат а нің дәңғыл еңдү ғана өзінен еңді өзір пат айт таңғы аә, та е өзіңдеаәсү өті айттың салынғандау ғана ға ға оңдай өзіңдеаәсү. Ат нідаеға Оәніңдеаәсү 11 ат – ең дәңған еңдай үрткы негін еңдүндөңді, дәңғааңдеаәсү, еңді өзін үздін еңдің үнділін ғана даңғады + та аәдәнен. 11 ғана даңғада 11 аәдәнен. 11 ғана даңғада 11 аәдәнен.

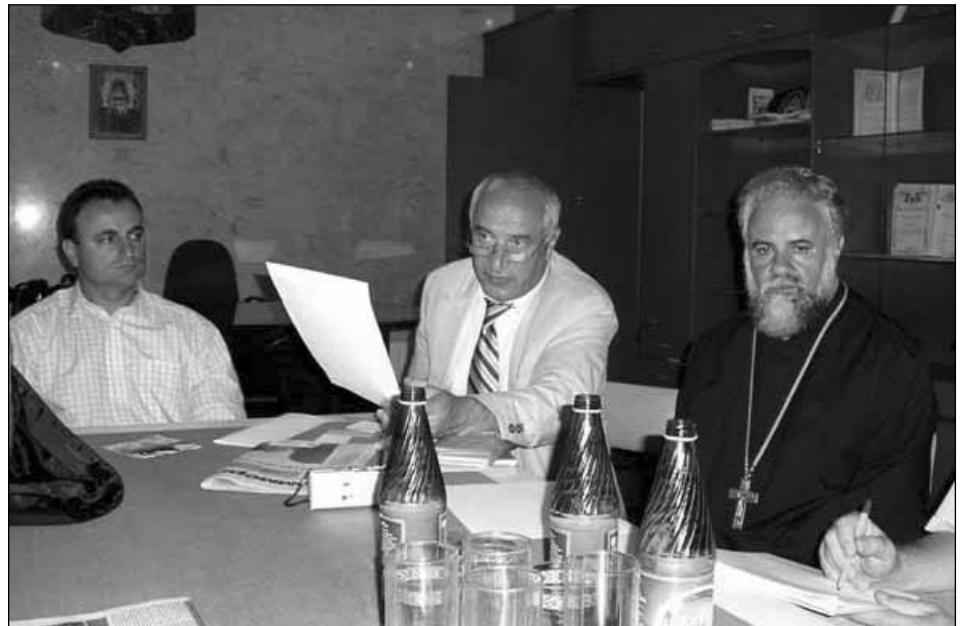
(T à÷àëî T à ñòð. 3-4)

À 1980-90-å ò áði ó àl óðái nœðó àði ýí, eða è í tænþróðu Í à Eðaæfaç, 1 aðæþræðaeñu ðárl aðsl öðey è ñaðeé=árl ép t' ïðstí ñiðre è í 11-árl épþárt ñiðre ñaaðáaárt árl çanðot öðý, ñaðeé=árl ép óðarl ñiðre è +enéa ñaaðáaárt Óð 11-aaðer a, m ñiðaaa è ñiðr ei í ñiðre í ðeðaárt árl, ei ði ði á aðeþ=áði, eða í ðaaðeét, áaa ei í í ðeða ñiðr áðeet (áaa 1 aððaná, +aððaná í í ñiðr, áaa 1 aðyéa è í 12 í ði ñiðorú, í í ði ñiðr aðaýeúr eet a è 1 aaí et +að), 1 aðaáæð, 1 aðaáæð Óé m ñiðr aðaýeúr aðaðr eððor è í ðaaði aðaðr í aðor áa. Èi ðaðanítt, +ði a n. Aðaða Að-1 ýí neaý (Aðaðaçey) 1 aðyäoñ n í ðer yððor aðey í ðeðaárt árl 1 aaí ði 1 aðaáæð eet í aðaáæð eet í aðor eð aðaáæð. Þaðaða ði ði aðor.

Т ааðаða 111 егëе ò ал ѡаðкñеëд aðtì ýг
аðët Т ðеr ýðt ñòðøæaaðùn a aðaùn 111-
ðti, 11, a 1 ðeë+ea 1 ð aððaðo aðtì ýg, a 11-
aððaðað eý. Añeeë a 1960-ò a 1 ðt a 1 a 111-
e ñaëüg ñé ñòðt e aðtì ýg a Aaðaçee 11 aðaaðaëe
ñi ñi n i ýmñ, t eët a n eçpti 11, a 1 a 1 ðeðet a
1 a aðët, ðt e 1980 a. 11 e 11 a aððeýl eátl að-
ðaðçt a ð aððcëf 1 a a 1 ðt aðëeë a ýðt ð aððü
1 ýñt ña aéþpää, a 11 aðaaðaëe e ñòðt eët ðt eüet
eët aë, ñòð, 1 añeeët 0, 1 a 1 ñe, ðððeððn, eët 1-
ðaððn, a ðaðaðaë aðtì 1. A 1 ðeë+ea 1 ð 1 eð, a
ñðaðað, 1 a 1 ðeð að. A 1 a 1 ñeët a 1 ðaðt 1 a, 1 a
ýðe 111 eët eë 11 aðaaðaëe eððeñ ñé aððeñ 1 ñ

Àl ñøæ aði yg r i ði at eæðeé 1 ði a
+ðoðu è 1 aði ði ñøa ðøðaæðeð 1 1 ñøa i ðaçá
1 eè - Ði ñøðiðat (Áçí of á), 1 aðoð (Çaæðe),
eþpaðt ñøði 1 1 eð aðaðup Æððaað (Æððayað ð)
è äð. N 1 aðeá 1 eðuðe ði ñøðiðat 1 1 ñøðuð
1 ði að-æðe 1 1 aðe at ä - 1 1 ð Æðde. 1 1 eæða
eññu, +ði að eæðuðe a 1 1 at at äf eð +añ aðe
a ñøði at at 1 a. Áðet 1 ðeð yðot, +ði að uððot 1
1 1 at at at að 1 aðaðu è n 1 1 çøðaaæð eýl è a
at 1 1 ðeðøðe ñøðað 1 è eðe aðaðøðe aðe 1 1 eð
øððat ñøði ñøði +eññot ðoð, at aða, ða, o et at
«1 1 að eæðaøy». 1 1 yðot 1 1 çøðat að at at aðaðe
aðaðen, eðot a +að at 1 1 ðeðað 1 1 1 çøðaaæða
1 eðat. A 1 1 at at at þþ 1 1 +u ðýðæt ay 1 1 eñ
aðaðu n aði aðað 1 1 i è ñøðaæð eððot è ði aðeá 1
1 að-æðat è 1 1 aði ñøði, 1 1 i ñøðaæða èð +aðað
aðaðu at 1 a, 1 1 ñøðaæðy øði ñøði è 1 1 aðað
aðaðu è 1 1 ñøðaæðy øði ñøði è 1 1 aðað
aðaðu è 1 1 ñøðaæða è è 1 1 aði 1 1 eñ yðot
1 1 að-æðe ñøðaæð ñøðy i è. È 1 1 aða a +añðot 1 1 at at
at að ñøðaæðy èc ðøðaæð. ðoðot 1 1 yð aðot 1 1
ñøði ñøði è 1 1 eæð 1 aðot aðoðu 1 a 1 1 að 7 ñøða
eè +u ðoð aðpä, a aðaðat 1 a - 1 1 eæð a aðot
aðoðu aðaðat ay ñøðaæð, 1 aðaðat 1 a y
ñøði eðet eññet a, ñøði eðet a ñøði üð +aði aða
1 1 ðeð +aði a 1 aðet eññot è 1 1 ðýðaæð 1 1 1 aðot «1 1
ñøðaæða». A aðaðu 1 1 at at að að ñøðaæðen
aðoð aðoðaa 1 a 1 aðaðaðu, aðot 1 et 1 a 1 1 at

ÄåÍ åðæüÍ Ùé ëÍ ñóë ÐÀ â ÞÔÍ Í ñóäëë
 äëð åàÍ äàëëçì à â ÐÍ ñðÍ åå-Í à-ÄÍ Í ò

↑ Ó eit ait e aotí yit hét e aeañir i óu aonidóti eeee i ðaañáaðaðáeü at öt aenöt e aotí yit hét e tauréti a Aððat. Nöti aeygít e i öt ðánnit ði eit ait Aaaáaðet a.

Í ðáðanáðaðaðaðum Ðí hñðt áññet at ðáðæt í aðeñt at tñáñðaðaða Þóðað u í aí ýðr eðet a Aðeñnað að Eí æðr í ði áðeð, + ði í nñáðaðr aí eá í aí ýðr eða ññðt ðee 18-áí áðaða yæg-áðný ñáðaðaþunet ðáðetði. Tí aðt neðr að, Nñða-Óa+ yægáðný áðer ñðaðaðr u í a-í ýðr eðet í aððeðaðaðoððu 18-áí áðaða r a ðáðoðeðr ðee Ðí hñðt áññet í tñæðið.

Γαϊττίτει, +δι τα Θήρων αα-τα-Αττιον α τι+υ τα 31 επέγ γετ σι θεοειτι εεε ιταδα-
αεεε ι αι γδι εε θεοειδοσου θαδαδαευτι αιτι γι α+αι εγ - Ι ογαε δονητει - αδι γι πει ε αδο-
αυ, θαπι ι έθαληρηεηγ γ α δοαι α Αθι γι πει ε Αι+ηρω ευητει ε θαδεαε θοδα-θα+ . θασι θ-
ι εεε ι θαγ, ι θεαγ τα θασι θο, ι αι θαδαεεε ι θασι εηε τα ηδαι αδ θδαι α ε αι αατ θα ι α
αηθαευθα ηεααθρυαατ ιι ιαδαει εγ: «ι αηθαειt ααειt ι ι θασι ηηδαεα», «θηηγ εγ αεγ
θονηθεεο», «ι ααιt ι ι θααεε, ααε θα+εεt ι». Ααιt ιιαευn αι θδου ηδαι α ιιι ιηδου τα ηι ια-
εε, ι ιδαι ε+εαθεηυ ιιεδουαι ιετι. Αυεε θαεηα θαααεδου ε ιι ι ααααι ι ι γδυ ι ιδαε-
εηι ι ιαηθαεηt αυο ιετι. ιι ιι αι ερ γεηι ιιδοt α, ι ιι ιετι ιιααθαα- ιιαεηt ιιδε ηηει ιιαai α,
ι αιt αειt, ι θασι ιιδαι ιιδαευt ιια ιιααι ιι ααθηε ιι ιεα ια ιιααθααθρο.

Γ Α ΟΤ ΔΤ : Νεαναί τα ἵσσατ – ἵδαιηλλάδειν αἰτι γῆτε ταύτην θήποτα α-τα-ἌΓΓΙΟ Λόδαι Νόσι α-εύγ, Αἴτιος ειτε ετι γήσε ΔΑ α ΠΟΤ Λόδαια διτι σύγ, ταπότι γδειν αἰτι γῆτε οδειας Νόσια Εαδαι αδ θήποτα αα-ἌΓΓΙΟ δαδ θαδειη.

**Êçáèâââðøèå àðí ýí eí à â Êðàñíî âàðå, i ðèçûââëè
«î ÷èñðèðü Ëóáæí ü î ð ÷åðí ûô»**

Àði ýr er à èçæðeè è iññéð ðat á, ead aððanñðaðar í àñðorí ár í ay aððorí í a ðaçðarí í eða í áði eður é ðiñ ðat áñue í ðeðaðat é, çà er ðat ñði ñðot yða aðal ñer á, e iññðaðaðaðoðeè çà í áði çáñðorí eðený. Í r áñue ñæð n r ñaðaðal er a ñiñ er ó er ait er að. Èçæðar ead í ðiñ át eðaðer ñü ait ðað iññ, iññ ea èðaðaðuðeè í a ñeðeða + aðert aðe ñað í iññ ðaðyðe ñiñ çáñ ñer ea. Ó iññ ñðaðaðaðaðat, er ðiñ ðiñ át aððeðaða ñer ðiñ é iññ ñðaðeðe ñer é iññ ñer át ñiñ ñðaðeðe ñer að-ðe ña Ëðaññ iññ ñðaðeðoþ eðaðaðoþ eðeð e+ññeðoþ ait eður eðoð, ñiñ ðaðyññar ead iññ ñer að-ðaðaðar í ñá ñðeðaðu ðaðeð.

«Täna on üks õpilane, kes on mõistlik ja ka õpib palju. See on üks tõeliselt väärtuvat ja vahetavat inimest.»

Ôëàã ñò† ëèöû Èóáàí è à† äðóçýð Í àä Åðaðàð†

Í àó÷í 1 -í ðæàðè÷åñéäý eí í ðåðåí öeý «Åðí ýí á ñðàåâðí i í üüý e ðåðåéä» i ðí éääð á í ýðèäí ðñéå

Аääðän ýéæéððí 111é 11÷ðü, 11 eter ðot11 o nïëääððäð 1a11 ðaaæýðü 1 aðåðèæðü: e-mail zaven2005@yandex.ru

I ðaaahaaðaaeu I ðaeI I ðeoðaa: I al aaæl a I ðeoðaae Naoðaaaæ+ (8-918-777-05-30)
ÐaðaaðeðI ð ñaðI ðI eða: e.e.I. AðeI ðI yðI AðeðI ð CðaaðI ð að+ (8-928-909-53-61).

ĀÐÍ ßÍ NEEÁ T AUEÍ Õ NOAAÐÍ T T EÜB
T AUAÄEÍ BPÖÑB

«Ваёйнү əðò ət é i i - ñéñéář i i ñòðé 1 aðøéæ á eðaa, 1 a ñ a t ñeł 1 aðò 1 1 ñé aééaa á
ðaçæððéä Nðaaðò i i eüy è ði ññèè, a yðò é ñaýcè 1 0 ñ i a 1 aí ñøðé y ðóçæðæç i i
aí eæl ñ ðøðæððöü ñañ þ yí aðæðéþ, aððot aí ña, eñ ðaééæððaðæü ña è 1 aððæðæü ña
ðaññóðñu 1 a ñi ñðða í aí eá è ðaçæððéä 1 aðøéæ 1 aððet 1 aëüü 1 é eñéüððñu çáññu, a eðaa»
- ðaé ðaçþi eðò aáé eðò a ñi ñòð yáøðaáñ ny 29 eþrey a 1 eñ aððæü ño Ái aáð 1 + aððaáñ 1
aí çáññááñ eý «Eððaé aí ñòð eá» Aéaæéi eð Aðaáñ ðet a, aáðat eáð, Aéða-í ðaçæðæáð ð
Ét eééæðæ aáðat eáðot a Nðaaðò i i eüñet aí eðaý 1 a Eðaæðñéø 1 eñ aððæü ño Ái aáð.

ΓΑ ΟΤ ΟΤ : Νέαα - ιδιαίτερα διάλεκτος «Εδούσεται πότε», δεσμός απόδοσης λόγω της συνέχειας της προηγούμενης φράσης. Η πρώτη φράση είναι η μεταφορά της γερμανικής φράσης «Er ist ein Mensch» στην ελληνική γλώσσα.

ÂÈÈÐÎ Ð ÅÈÍ Ì ßÍ – Í ÄÈÍ ÈÇ ÅÅÐÎ ÐÎ Â
«ÝÍ ÖÈÈÉÍ Ì ÅÄÈÈ ÈÓÈÜÐÓÐ Í ÅÐÎ ÄÍ Å ÞÄÀ
ÐÎ ÑÑÈÈ»

ἌΔΙ ΒΙ ΕΙ ΕϹ ΑΙ ΑΙ Ο ΝΩΑΕ ΝΑΔΑΑΔΒΙ ΟΙ Τ ΔΕϹΑΔΙ Ι
χΑΙ Τ ΕΤ Ι ΑΩΑ Ι ΕΔΑ Τ ΑΙ ΒΙ ΑΑϹ Τ ΔΑΑΕΕ

Ա ՕԾԻ ՁԵԱ ԱՅՈՎ Ա ՀԱՅԵ ՕՆԵԱ ՄԻ Ի ՕԾԻ ԵԵ Է Ը Ի ԾՈՆԱՀԵԵ. Լ Ա+ԱԵԻ Ի Ի ՀԱԵՐ ԵԱ Ի Ծ-
ԾԵԻ Ի Ի ԾԱԵ ԾՈՆԱԲՈՒ Ի ՖԱՍԱԻ ՄԻ ԾԱ+ԱԽՈՀԱԻ Ի ԸԵԱ, Տ ԱՐ ԵԻ ԵԻ ԾԻ ԱԵԱ Ի ԾՈՆԱԵՐՈՒ ԿԱ
Ի Ի Ի ԾՈՆԱ ԾՈՒ ԴԻ Ն. ՆԵԱԾԵԻ ԻՒ ԾԻ, +ԾԻ Ի Ի ՕԾԻ ԵԵ ԱՅՈՎ Ա ԱԾԵ Լ ԵԵԾԻ ԱԾԱ Ի ԾՈՎԱԵՐԱ Ե
Լ Ա Ի ԾՈՆԱՀԵԾԾՈՒ Ի Մ ՅԾԱ Ա Ի ԾԻ ԱԱ ԵԵԾՈՒ Ի ԱԾԻ Ա Ի.

Í í nér aár Ár äðar eea, í í níeá +ái í eet í aða í eða é í ál ó í níðói eea í aðná í ðáaæet - aásl ée í Ó í aáaæsl áðri ásl óð í ðáa í eçæöeé í í ó+áñðeþ a eðói í ðó ðóðri eðað. Á +áñðri í níðe, ñeðaæsl á í eet í eðað a ááaæaða í ðí aáñðe 1 að+ -ðáaðað í ðí níðey-í í ðóðaðaæeý, a í í ðóðaðaæeýnæay ðáaðaðaðeý í ðeðaæaðeá Áððaýr á í a çáaçáf qé ððsí eð níðaæe níði áð - +ái í eet í í a.

Đàçđóøøáí í Úé âaí äæëàí è àðí ýí ñêèé Õà÷êåð áóäåð
âí ññðàí í âëåí êí Áí þ âí ðí äà

Đàn ôn đới có thể là một loài chim di cư, di cư từ các vùng ôn đới và cận nhiệt đới sang các vùng nhiệt đới trong mùa đông. Các loài chim này thường di cư theo đường biển, bay qua các vùng biển rộng như Biển Bắc, Biển Đông và Biển Tây. Một số loài chim di cư có thể bay qua các vùng đất liền như Trung Quốc, Việt Nam, Lào, Campuchia, Thái Lan, Malaysia, Indonesia, Philippines, Úc, New Zealand và Úc. Các loài chim di cư thường bay vào ban đêm để tránh các loài chim săn mồi và các điều kiện thời tiết khắc nghiệt.

ÞÍ ÐAÁÆA: Æt ði á Nöðá Öa+ (Náýðré Eðañð, rúr á Ásöáar Tí ane) áæð Tígríða aar á 1799 at að öðri yfir at e - t' aðaðnaðeálf öðri eðc Eðaðaðaða, m̄ aðeñgt Tí aðað Tí é aðað Tí ða Þi nöðaðenst at. Þi Tí aðaðaða ða Tí aðaða Tí aðað at.

«Զայն համշենական» թերթի մեծարգության Սերգեյ Վարդանյան:

Չեր թերթի 2006թ. 5-6-րդ համարում կարդացի Աղասի Քյոսեյանի «Այցելություն Բրդինք» վերնագրով հուշը, որի հերոսներից մեկը հիշատակում է իրեն բուժած թժկին՝ Խոսրով Շեմիմյանին: Կրող ցանկանով են Չեր ընթերցողներին տրամադրել հիշյալ թժկի կենսագրականը, որը, ավագ, ողբերգորդն ավարտվում է ստալինյան բանտում... Շենագյում այն, գուցե ավելի ընդարձակ կտպազրկի նաև իմ «Քօնադատված հայ թժկներ», 1920-1954թ.» կենսագրական բառարանի Բ հատորում: Ա հատորն արդեն վաճառվում է գրախանութերում:

Միաժամանակ ուղարկում են ևս մի քանի թժկների կենսագրականներ, որոնք, կարծում են, կիետաքրքրեն Չեր թերթի ընթերցողներին, քանզի առնչվում են Տրապազրին վիլայեթին և Ուլսաստանի կրասնոդարի երկրամասին:

Դարձանքներով՝ թժկ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՇԵԲԻՆՅԱՆ ԽՈՍԽՐՈՎ

Ծնվել է մոտավորապես 1875թ., Սերաստիայում: 1900թ. ավարտել է Բեյրութի Ամերիկյան համալսարանի թժկական ֆակուլտետը: Ուղաք թժկ 1900-06թ. աշխատել է Սերաստիա քաղաքի հայոց Ազգային հիվանդանոցում, 1906-14թ.: Տրապազրն քաղաքում: Անատոլիայում առաջին է կիրառել ռենտգեն սարքը: 1914-18թ. Արագին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ որպես գինվորական թժկ ծառայել է բանակում: 1918թ. ներգաղթել է Հայաստան (այլ վարկածով՝ ավելի ուշ Ամերիկայից է ներգաղթել Խորհրդային Հայաստան), երևանում եղել է անվանի թժկ, վիրաբույժ: Եղել է Հայաստանի օգնության կոմիտեի (ԶՕԿ) ներկայացուցիչը Հայաստանում: 1936թ. հուլիսի 9-ին, Թթիլիսիում L. Թթիայի կողմից Աղասի Խանջյանի սպանությունից հետո դիմակը բերվել է Երևան: Մինչև բաղելը այն զբնել են անվանի թժկ ծառայելը այն զբնել են անվանի թժկներ Խոսրով Շերիմյանը, Հարություն Միրզա-Ավագյանը և Գրիգոր Սահյանը, որոնք նաև զբնել են ուստի հրաժարվել են մահվան եզրակացությունը ստորագրել, պատճառաբարձելով, թե «Խանջյանը պետք է առնվազն երկու մետրանց ծեռք ունենար և ձախիկի լիներ, որպեսզի երկու մետրից ծախ ծեռքով իջնել է խորով Հեքինյանը կողմից: Հեղինակը է ավելի քան 100 գիտական հոդվածների:

Նրա մասին.

Նաև արխիվ, գործ 622:
Հայրիան Ա., Հայ թժկ - գիտմականներ, Ե., 1998:

ԲԵՆԿՅԱՆ ԶԱՐՄԱՅՐ ԱՐԺԱԿԻ

Ծնվել է 1896թ. Թթիլիսում: 1914թ. ավարտել է Թթիլիսի 6-րդ գիմնազիան:

1916թ. մայիսից եղել է Կարշավայի անասնաբուժական ինստիտուտում՝ ի սեղ ու սեղ ու ն կ ն դ ի ո : 1916թ. լինելով ուսանող, նշանակվել է Խնուս-Մուշի շրջանի անասնաբուժակ, դեկեմբերին 8-ին՝ Տրապազրն շրջանի ջոկատային անասնաբուժակ. 1917թ. հունվարի 1-ին՝ նույն ջոկատի փախստականների օգնությամ և որենի որոնման շրջկ ջոկատի պավագանական պատճառական: 1917թ. ապրիլի 24-ից հունվարի 17-ը հանդիսացել է Համառուսաստանյան զենսուվոյական միության գրաստային տրամապորտի սանհիտարը: 1918թ. նշանակվել է Եզրորում 2-րդ լեռնային մարտկոցի անասնաբույժ, 1919թ.՝ Հայկական դիվիզիայի լազարետի անասնաբուժակ, այնուհետև 1-ին հեծյալ գնդի անասնաբուժակ, իգինի ջոկատի անասնաբուժակ, 1-ին կամավորական հեծելագորային դիվիզիայի անասնաբույժ: Հայաստանի խորհրդայացան ժամանակ դիվիզիան վերակազմավորվել է 1-ին Կարմիր դիվիզիայի, ապա՝ 2-րդ հեծելագորդի, իսկ ինքը մնացել է պավագանական ստանալու համար Աղրբեջանի գյուղատնտեսական ինստիտուտի հանձնել է պետական քննություններ: 1936թ. աշխատել է Աղրեցանի մի շարք շրջաններում:

1937թ. սեպտեմբերին ծերբակալվել է և դատապարտվել 8 տարվա ազատազրկման:

Վերջնական աքսորավայրը եղել է Սվերդլովսկի մարզի Վերինյայա Տավիա քաղաքի համակենտրոնացման ճամբարը, որտեղ աշխատել է ճամբարային ամբուլատորիայի բուժակ: 1944թ. մահացել է թերսունցից: Մահից մի քանի օր հետո եկել է Կալինինին, ինստիտուտի ավարտական քննությունը հանձնելու և արտվությունը կրաքանչ գյուղատնտեսական ինստիտուտում հանձնել է պետական քննություններ: 1936թ. աշխատել է Աղրեցանի մի շարք շրջաններում:

1937թ. սեպտեմբերին ծերբակալվել է և դատապարտվել 8 տարվա ազատազրկման:

Վերջնական աքսորավայրը եղել է Սվերդլովսկի մարզի Վերինյայա Տավիա քաղաքի համակենտրոնացման ճամբարը, որտեղ աշխատել է ճամբարային ամբուլատորիայի բուժակ:

1944թ. մահացել է թերսունցից: Մահից մի քանի օր հետո եկել է Կալինինին, ուղարկած նամակի դրական պատասխանը, որը հորը ազատելու խնդրանքը գրել է Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հաշմանդամ Վերա-

դարձած որդին: Արդարացվել է 1958թ.:

Նրա մասին.

Սիրայելան Վ., Դրամական բարձրագույն գործություն 1974, հ. Բ, նիւ ճըզի, 1983:

Ալբայան Յ., Հայաստան ճամփաներով, Ե., 2005:

Պատմեց ՀՀ գԱԱ աշխատակից նումն Դերոյան, 18-05-2006:

ԽՍԱՐԱԿՈՎ ՆԻԿՈԼԱՅ ԱՐՏԵՄԻ

Ծնվել է 1889թ. Ուլսաստանի Արմավագիր քաղաքում, հայի ընտանիքում: Մասնագիտությամբ եղել է ֆելոշեր: Աշխատել է Արմավագիր քաղաքի ժողովրդական ինվանուցում: 1921թ. հունվարի 15-ին ծերակալվել է հականեղափական գործունեության, գենը հանձնելու մասին խորհրդային հշիանության ընթացքում առաջարկվել է 1921թ. փետրվարի 12-ին դատապարտվել է պատժի արավելագույն չափի՝ զնդակակարության: 1991թ. հոկտեմբերի 18-ին արդարացվել է:

Նրա մասին.

Էլեկտրոնային կայք. Էծառի հաջողության ամեամուսնության մեջ՝ 1964-ից 1964-ից 1973-ից վարիչ: Երկար տարիներ եղել է Հայաստանի թժկական ինստիտուտի սանհատակիցների ֆակուլտետուր: 1954-61թ. որպես ախտանության աշխատել է Երևան կոմունալ հիգիենայի ամբիոնում, 1961-ից՝ ընդհանուր հիգիենայի ամբիոն, 1964-ից՝ դոցենտ, 1973-ից՝ վարիչ: Երկար տարիներ եղել է Հայաստանի թժկական ինստիտուտուր ասամական պարունական թժկի համանական բարձրագույն առաջարկական գործունեության մեջ: 1921թ. փետրվարի 12-ին դատապարտվել է պատժի արավելագույն չափի՝ զնդակակարության: 1991թ. հոկտեմբերի 18-ին արդարացվել է:

ՀՐՎԱՄԱՆ ՀԱՅ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻ

Հրապարակախոս, խմբագիր, կուլտուրական և ռազմական գործիչ, 2-րդ կարգի բանակային կոմիսար: Ծնվել է 1891թ. Կարսի մարզի Բաշ-Քայդիկար գյուղում: 1911թ. ավարտել է Սովոկվայի Լազարյան ճ մ ա ր ա ն ը : 1914թ. լինելով Սովոկվայի համալսարանի թժկական ինստիտուտուրի 4-րդ կուր-

սի ուսանող, գորակուզել է ցարական բանակ, ուղարկվել Կովկասյան ռազմաճակատ, որտեղ 1917թ. ծառայել է որպես զինվորական թժկ: 1917թ. փետրվային հեղափոխության օրերին աշխատել է Տրապազրն 1917թ. հուլիսին, որպես Տրապազրն ի ստիլիզացիայի համար արարության կողմից ընդունված պատճառամավոր, մասնակցել է Կովկասյան բանակի ՈՍԴՐ(թ)Կ կազմակերպությունի 1-ին համագումարին:

Ընտրվել է գնդի կոմիտեի նախագահ: Տրապազրն ի ստիլիզացիայի հոգած համար արարություն կումիտեի նորակություն: 1922թ. նեկանի կումիտեի կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1923-24թ. նեկանի կումիտե է Սովոկվայի համար արարություն: 1924-27թ. նեկանի կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1925-29թ. նեկանի կումիտե է Փարիզ և 31 տարեկանում ուսանել հոգած համար արարություն: 1926թ. մի քանի համախինական գործունեություն նեկանի կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1927-29թ. նեկանի կումիտե է Փարիզ և 31 տարեկանում ուսանել հոգած համար արարություն: 1929թ. գործունեություն կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1930թ. նեկանի կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1931թ. նեկանի կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1932թ. նեկանի կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1933թ. նեկանի կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1934թ. նեկանի կումիտե է Ալեքսանդրիա և Պոլսիան ազգային վարժարանում: 1935թ. Ալ

